

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 675

van **ALLESSIA CLAES**

datum: 12 juni 2023

---

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Duaal leren - Aanbod

De Vlaamse Regering is een sterk engagement aangegaan inzake het instellen en promoten van opleidingen in het stelsel van duaal leren. Onder de vorige minister van Onderwijs Hilde Crevits werd de aanzet gegeven voor duaal leren in Vlaanderen. De ambitie was om een kwaliteitsvolle leerweg uit te bouwen waar jongeren met volle overtuiging en goesting voor kiezen. Van schooljaar 2016-2017 tot en met schooljaar 2018-2019 werd er gewerkt met proefprojecten. Ongeveer 200 scholen en centra experimenteerden daarin met het concept van duaal leren. Sedert 1 september 2019 is het in principe mogelijk om duaal leren te volgen bij elke onderwijsverstrekker, voor een selectie van opleidingen in zowel het beroepssecundair onderwijs (bso), het technisch secundair onderwijs (tso), het buitengewoon secundair onderwijs (buso) als via de Syntra's. Dat beleid wordt in deze legislatuur voortgezet.

1. Graag een overzicht per schooljaar voor de laatste 5 schooljaren van het aantal geprogrammeerde duale opleidingen in het secundair onderwijs, opgesplitst per provincie.
2. Graag ook een opdeling naargelang de graad en onderwijsvorm (beroepssecundair onderwijs, technisch secundair onderwijs, buitengewoon secundair onderwijs en Syntra).
3. Voor welke sectoren zijn er voldoende duale opleidingen ten opzichte van de vraag van de werkgevers/het bedrijfsleven?
4. Voor welke sectoren zijn er te weinig duale opleidingen ten opzichte van de vraag van de werkgevers/het bedrijfsleven?
5. Welke hinderpalen ziet de minister voor scholen om opleidingen duaal leren in te richten? Zijn er provinciegebonden hinderpalen in bepaalde provincies?
6. Welke hinderpalen ziet de minister voor ondernemingen om opleidingen duaal leren in te richten?
7. Worden er voor het schooljaar 2023-2024 nieuwe opleidingen duaal leren ingericht? Zo ja, om hoeveel opleidingen gaat het dan en in welke graden en onderwijsvormen situeren ze zich?
8. Welke initiatieven neemt de minister om de vraag en het aanbod van duaal leren beter op elkaar af te stemmen?
9. Hoe evalueert de minister het duaal leren in zijn geheel?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 675 van 12 juni 2023
van **ALLESSIA CLAES**

---

1. De overzichten van het aantal geprogrammeerde duale opleidingen in het secundair onderwijs per provincie zijn te vinden bijlage 1.
2. De overzichten van het aantal geprogrammeerde duale opleidingen per graad en onderwijsvorm in het secundair onderwijs zijn te vinden in bijlage 1.
3. In elke regio van Vlaanderen zien we andere verhoudingen tussen vraag op de arbeidsmarkt en aanbod aan duale opleidingen. Dit maakt het niet eenvoudig om een eenduidige conclusie te trekken voor het hele opleidingsaanbod, noch per sector. Toch tracht ik hier een aantal signalen van de sectorale partnerschappen betrokken bij duaal leren mee te geven.

Eenzijds geven bepaalde sectororganisaties aan dat ze tevreden zijn met het aanbod aan duale opleidingen in hun sector. Zo stelt de social profit dat er niet dadelijk tekorten zijn in het aanbod aan opleidingen voor zorgberoepen, maar zien ze wel nog kansen in het aanbod aan ondersteunende beroepen in de zorg (vb. medewerker grootkeuken duaal). Zo meent de autosector dat er in de regio Mechelen voldoende aanbod is voor de opleiding 'onderhoudsmechanica auto duaal' in tegenstelling tot andere regio's, maar dat er voor de opleidingen zware bedrijfsvoertuigen globaal onvoldoende aanbod is. De elektrosector is tevreden met het aanbod aan opleidingen 'elektrische installaties duaal' en 'elektrotechnicus duaal'. De sector transport en logistiek is eveneens tevreden, wat de grootte van het aanbod aan opleidingen betreft.

Anderzijds geven alle sectoren aan dat, binnen dit duale aanbod, niet alle kansen benut worden. Er zijn heel wat meer leerwerkplekken beschikbaar dan dat er vandaag leerlingen kiezen voor duaal leren. Dat zorgt ervoor dat het gemiddeld aantal leerlingen per school eerder laag ligt, op 3,8 leerlingen op basis van teldatum 1/10/2022 volgens Agodi.

4. Ik begrijp dat er nog heel wat opportuniteiten zijn in het aanbieden van duale opleidingen. Naar aanleiding van de programmatieaanvragen van duale opleidingen voor het schooljaar '23-'24 werd door de SERV een advies opgemaakt met overzicht van de door sectorale sociale partners gepercipieerde tekorten in het duale aanbod. U vindt ze terug via deze link: https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20230220_Programmatie_duaalleren%2723-%2724.pdf

In dit advies werden tekorten gerapporteerd vanuit de Social Profit, de Houtsector, Bediendensector, Bouw en de elektrotechnische sector. Daarnaast werden een aantal signalen opgevangen vanuit de textielsector, waar slechts één school sectorspecifiek onderwijs aanbiedt. Ondernemingen die verder gelegen zijn van deze school, doen beroep op het Franstalig onderwijs. Daarnaast geven de sectoren textielverzorging en kleding en confectie aan dat geen tot zeer beperkte opleidingen in hun sector worden aangeboden. Ook vanuit de voedingshandel wordt een tekort aan aanbod aan slagsoopleidingen gesignaleerd.

5. Het staat buiten kijf dat er nog heel wat kansen liggen die scholen vandaag nog onvoldoende grijpen. Bij de start van het schooljaar 22-23 was het mogelijk om meer dan 170 duale studierichtingen aan te bieden. Scholen en Syntra hebben ervoor gekozen om een 60-tal van deze studierichtingen niet aan te bieden of konden geen leerlingen overtuigen om zich in te schrijven. Daarom is het belangrijk om de vele succesverhalen binnen duaal leren extra in de verf te blijven zetten. Duaal leren is een volwaardige kwalificerende leerweg, die voor vele leerlingen een gepast traject kan zijn. En voor ondernemingen een kans om bij te dragen aan geschoold personeel voor hun sector.

Wanneer scholen regionale en lokale opportuniteiten voor duale opleidingen in kaart brengen alvorens opleidingen in te richten, is het aanbod aangepast aan de regionale kansen. Vaak hebben scholen reeds een netwerk, maar ook sectorale partnerschappen kunnen hierbij ondersteunen, en sectorconsulenten. Wanneer scholen zich voor het organiseren van duale opleidingen goed laten informeren door de betrokken sector, wordt zo alvast een goede basis gelegd voor een sluitend aanbod en een regionale 'match' met de ondernemingen die klaar staan om in te stappen.

Daarnaast vergt het aanbieden van duale opleidingen ook organisatorisch uitdagingen voor een school. Inspiratiedagen Duaal Leren zoals de succesvolle editie op 27 april 2023, maakten het mogelijk voor meer dan 400 onderwijsprofessionals uit het secundair onderwijs om uit te wisselen en elkaar te inspireren. Dit maakte mijn administratie in samenwerking met tal van partners mogelijk. Ik reken ook mee op mijn collega minister Weyts en de onderwijskoepels het delen van good practices te faciliteren. Verder blijft mijn administratie trajectbegeleiders en scholen ondersteunen via het aanbod aan (online) infofiches en opleidingen over het sociaal-juridisch kader van duaal leren.

6. In het kader van de schriftelijke vraag 278 van 28 januari 2022, vind je reeds een gepast antwoord op deze vraag door mijn voorganger, minister Crevits. Hierin wordt verwezen naar de metastudie Duaal leren, dat de bevindingen van 16 onderzoeken combineert.
7. Deze lijst is te vinden in bijlage 2 bij dit antwoord.
8. Ik vind het belangrijk om de experts aan zet te brengen, wanneer het gaat om het bepalen welke opleidingen duaal kunnen worden aangeboden. In het verleden werden sectoren en onderwijsverstrekkers aan zet gebracht bij de opmaak van gezamenlijke standaardtrajecten, vanaf september 2023 zijn het opnieuw diezelfde experts die binnen de sectorale partnerschappen de bepalingen vastleggen voor de werkplekcomponenten van de curriculumdossiers. Dit is alweer een concrete meerwaarde van de opgezette structuur van het Vlaams Partnerschap en de 19 sectorale partnerschappen voor duaal leren.

Voor een goede afstemming tussen vraag en aanbod, is het regionale niveau een werkbare omgeving. Enerzijds is rekenen we goed geïnformeerde scholen, die weloverwogen duale opleidingen inrichten. Hierbij is het verkennen van hun netwerk aan ondernemingen belangrijk, om zo de potentiële leerwerkplekken in de regio in kaart te brengen. Vanuit beleidsdomein Werk willen we met de webapplicatie 'Radar Duaal' hierbij ondersteunen, die vanaf volgend schooljaar voluit zal worden gelanceerd.

Verder spelen ook hier de provinciale overlegfora een interessante rol: een regionaal forum waar onderwijsverstrekkers hun aanbod op elkaar kunnen afstemmen, én op de lokale arbeidsmarkt. Mijn administratie en collega's VDAB ondersteunen deze werking vanuit hun expertise.

9. Duaal leren is een volwaardige kwalificerende leerweg, die ook goede resultaten boekt. In het jongste schoolverlatersrapport wordt aangegeven dat slechts 4,2% van de leerlingen die uitstromen uit duaal leren een jaar later werkzoekend is. Dit is een positief resultaat, dat mij sterkt om te blijven geloven in duaal leren.

Soms blijven ondernemingen vandaag nog enigszins op hun honger zitten: het aantal leerlingen blijft beperkt ten opzichte van het aantal erkenningen er zijn. Het is dan ook erg belangrijk dat we ons, samen met de partners, blijven inzetten om misverstanden uit de wereld te helpen, onnodige drempels weg te werken er samen voor te zorgen dat jongeren mét goesting de kans krijgen om te kiezen voor een arbeidsmarktrelevante duale opleiding in hun eigen regio.

Op vraag van mezelf en minister Weyts werkte het Vlaams Partnerschap Duaal Leren een actieplan uit en hiermee is ze dan ook aan de slag gegaan het voorbije en komende schooljaar. Ook de VLOR bracht recent een advies op eigen initiatief uit. Ik ben ervan overtuigd dat we hier samen met de sociale partners en onderwijsverstrekkers verder werken aan de realisatie de werkvloer als grootste lesplek van Vlaanderen. Duaal leren in het secundair onderwijs en in het volwassenenonderwijs is hierbij een hefboom, en biedt erg veel kansen voor leerlingen, cursisten, ondernemingen én opleidingsinstellingen.

BIJLAGEN

1. [Overzichten van het aantal geprogrammeerde duale opleidingen in het secundair onderwijs per provincie](#)
2. [Lijst](#)

ACHTERGROND:

- Advies van de SERV: [Adviezen programmatieaanvragen schooljaar 2023-2024 | SERV](#)
- SV 278 van 28 januari 2022: [pfile \(vlaamsparlement.be\)](#)
- Metastudie Duaal Leren: [Metastudie: duaal leren in Vlaanderen. Focus op de onderneming en de werkplekcomponent | Vlaanderen.be](#)
- VDAB Schoolverlatersrapport: [Schoolverlatersrapport | VDAB](#)